

מספורי המגיד

הסופר החרדי הדגול, הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א

הבן השני שהפך לבן ראשון

סיפור לחג הפסח

בני-ברק, תשמ"א.

"ועכשיו טייערע קינדערלאך, לפתוח את החומשים ולחזור אחרי: וידבר ה' אל משה לאמור. און דער הייבערשטער האט געזאגט צו משה אזוי צו זאגן".

שלושים ואחד ילדי חמד פצחו בצפצוף מתוק וערב לאוזן "וידבר ה' אל משה". שלושים ואחד, בכיתה היו 16 שולחנות כפולי מקום. אף מקום אחד לא היה ריק.

שמחה'לה פיירשטיין (בדוי) היה נוכח בכיתה רק בגופו. ראשו ריחף בתכנית עליזה איך להפוך את דף המחברת שלו לטיסן שיגיע עד מצחו של הרב'ה מצד מזרח. שהרב'ה לא יעלה על דעתו ששמחה'לה הוא המשגר.

אבל הרב מנדל קלייטר (כנ"ל) לא נולד היום, וכאשר הגיח לעברו מטוס נייר בהפתעה והלם במשקפיו הקלילות במכה שהטיחה אותם ארצה, הוא: א. מאוד לא אהב את זה. ב. ידע מיד מי עומד מאחורי מעשה הקונדס.

"שמחה'לה, בוא אלי מיד" רעם קולו.

"מה עשיתי?" התייבב קולו של הילד.

"אני כבר אספר לך מה לא עשית. תגיד לי, האם בקרבן עולה צריך לעשות סמיכה?"

שמחה'לה אימץ את מצחו וניסה להיזכר. הם למדו את זה רק לפני עשר דקות. אבל הראש שלו לא היה מונח בפסוקי פרשת ויקרא אלא בחלומות פז.

כרגיל.

שמחה'לה נשלח אחר כבוד הביתה, והוזהר לא לבוא למחרת אלא אם כן אביו ידבר עם הרב'ה קלייטר בטלפון.

כך זה היה יום אחר יום, שבוע אחר שבוע. שמחה'לה פיירשטיין גילה עניין בלימודים כמו קהל עייף בשבע ברכות לאחר המנה העיקרית, בדברי הדרשן השביעי. כל מה שעשו הוריו ומוריו, לא עלתה בידם ולא כלום.

אביו, ר' שלמה פיירשטיין, סוחר רהיטים מצליח, לא ידע מאיפה נפלה עליו צרת הבן. שבעה בנים ובנות יש לו, מתנת שמיים. כולם מצוינים בלימודים

מספורי המגיד

ובכישרונות. גם שמחה'לה לא נופל בכישרונותיו מאחיו ואחיותיו. אבל הם מצטיינים בלימודים והוא נחשב כילד הנחשל ביותר בכיתה.

גם אמו, גברת רבקה פיירשטיין, סבלה מרגשות כאב מוגבר בגלל התעודות הגרועות של בנה הצעיר. בשונה מבעלה שרוב עסקו היה בשולחנות וכסאות. ספות וכורסאות, היא הייתה מנהלת בית ספר. אשת חינוך דגולה. וככזאת, חתך הכאב בלבה פי כמה. "איפה נכשלנו?" שאלה את בעלה וגם הוא שאל אותה. "הרי הענקנו לו את החינוך הטוב ביותר".

החינוך בבית משפחת פיירשטיין היה חינוך מכיל, סבלני. אמפתי. מזדהה ומחבק. כך חינוכו את כל ילדיהם. כל השושנים בגינה פרחו ולבלבו. רק פרח אחד התעקש להיות קוץ.

ר' שלמה פיירשטיין התקשר לביתו של המלמד, וזה התלונן לא רק על מעשה המשובה האחרון, אלא על שרשרת של מעשי קונדס, שנועדו להצחיק את כל הכיתה, והצליחו. "הוא הורס לי חצאי שיעורים" התלונן הרב'ה קלייטר. "אי אפשר להמשיך כך. נכון, הוא לא מתחצף, אבל הוא מפריע בשיעורים ללא הרף. כל המלמדים שלו מתלוננים עליו. ה'שרייבער' והממלא מקום. פה הוא מביא יונה שבורת כנף לחיידר. שם הוא מוצא גור חתולים בן יומיים שצריך לטפל בו. הראש שלו נמצא בכל מקום חוץ מאשר בלימודים. כל יום תעלול חדש. המצאה חדשה".

ר' שלמה שפך את כל לבו לפני המלמד ואח"כ התקשר גם למנהל הת"ת, הייתה לו תחושה ששמחה'לה שלו נמצא על הכוונת של ההנהלה כולה ואם לא יחול שיפור במצב לימודיו, בהקשבה שלו. ובעיקר, ברצון שלו, הוא יישלח אחר כבוד בתום שנת הלימודים לחפש לו מקום לימודים חדש.

הרגשתו של ר' שלמה לא הטעתה אותו. המנהל אכן גילה הבנה והזדהות עמוקה לכאבו של האב, אבל הסביר לו את עמדתו מזווית הראיה שלו. ילד שגם בלי כוונה רעה, מחבל בלימודיהם של חבריו לכיתה יום-יום, לא יכול להמשיך להיות איתם.

באותם ימים עוד לא הכירו את עולם המושגים של: היפראקטיבי, הפרעת קשב וריכוז. ריטלין וכדומה.

לצערם של ר' שלמה וזוגתו, שמחה'לה התבקש לקחת את תיקו וללכת הביתה על מנת שלא לחזור, עוד הרבה לפני סוף השנה, לאחר מעשה פראי במיוחד שעבר את כל הגבולות, גרם חבלה למלמד ושני ילדים ולא הצחיק את אף אחד.

מספורי המגיד

כל תחנוניהם של הוריו בפני צוות ההנהלה נתקלו בקיר אטום. "אנחנו לא יכולים להתמודד עם ילד שמשעין סולם עץ על דלת הכיתה מבפנים, וכאשר כולם חוזרים בסוף ההפסקה - הסולם הכבד חובט בראשיהם של המלמד ושניים מהילדים שנזקקו לטיפול רפואי דחוף ולהרבה תפירות באזורי הפנים והקרקפת", אמר המנהל בקול הכי שקט שהצליח לגייס. הוא אמנם רתח בתוכו גם על הסיידים הערבים שהשאירו את הסולם ממש בפתח הכיתה לאחר שגמרו לסייד את המסדרון, והכניסו את ילד הפרא לפיתוי שלא הצליח לעמוד בפניו, בחזקת: 'לפני שמחה'לה לא תתן מכשול', אבל מתוך 300 ילדי החיידר אף אחד לא חשב על כזה תעלול. רק הוא חשב וגם ביצע אותו בהצלחה יוצאת מן הכלל...

שמחה'לה שהה בבית חודש ימים, ספג עונשים לרוב. אבא ואמא כעסו עליו מאוד ודברו אליו בטון כעוס. חשבו שאולי זה מה שיעזור לדכא את עודף המרץ והשובבות שלו. הם לא דגלו בעונשים פיזיים. ר' שלמה לא הרים יד על אף אחד מילדיו גם כאשר השתוללו עד קצה הגבול. די היה לדבר אליהם בקול נמוך ולחדול לחייך אל הילד/ה הסורר/ת את חיוכו החם, לגרום לילד/ה שינוי של 180 מעלות בהתנהגותו.

רק על שמחה'לה זה לא עבד. הוא התכנס בתוך קונכייתו כשבלול בחורף. על סבר פניהם הזועף של ההורים הגיב בפנים זועפות משלו.

לאחר פסח התקבל לאחר הפצרות ותחנונים רבים לת"ת ברמה הרבה יותר נמוכה. בני הזוג פיירשטיין קיוו כי מעתה ואילך יעלה בנם יקירם על דרך המלך. והתבדו.

היהפוך כושי עורו ונמר חברבורותיו? שאל הנביא. הוא עצמו לא ידע מה פשר רוח הסערה השואבת אותו לתוכה, למה כל כך הרבה מערבולות בולעות אותו לתוכן מבלי שיצליח להתנגד. כאילו היה גרגר אבק בפיה של סופת ציקלון. בהתחלה הוא ממש השתדל, הוא הבטיח לעצמו, ולא רק להורים ולצוות בת"ת החדש, שישפר את התנהגותו באופן דרמטי. שבועיים-שלושה זה החזיק מעמד, ואח"כ ממש בהפתעה הוא מצא גוזל שהלך לאיבוד, וזה היה ממש פיקוח נפש להציל אותו. בשלב השני הוא קטף 'בובקעס' (איצטרובלים קטנים של עץ ברוש) וכשלא שמו לב העיף בחלל הכיתה בלי לכוון לפגוע. רק שיהיה קצת שמח באמצע שיעור כתיבה משעמם.

מספורי המגיד

ההנהלה בת"ת השני הייתה יותר סובלנית, והמלמדים סבלו ממנו שנתיים, עד שנקעה נפשם. הוא נזרק גם מהחידר החלש ואז הגיע אל מוסד לילדים טעוני טיפוח.

משם הייתה הדרך סלולה. ימי הבחרות שלו עברו בין ישיבות קטנות לבחורים בעייתיים, מלוות באקורדים צורמים של מריבות בלתי פוסקות עם הוריו, וכמובן עם הצוות החינוכי בכל ישיבה. הוא הלך מחיל אל חיל או אם נקרא לילד בשמו: ירד מדחי אל דחי. ואם נגלה בסוד שנפתחו לו כמה וכמה תיקים "קטנים" במחלקות סוציאליות אלו ואחרות לא יהא זה מן הגוזמה.

וכך אנו מוצאים את הבחור המבוגר שמחה פיירשטיין תקוע זמן רב בשדה השידוכים, ורק בגיל 23, לאחר שרוב חברי הילדות והנעורים שלו כבר חגגו ברית וקידוש לילד שני, הוא זכה להתארס עם שידוך שלא היה מהטובים ביותר, על דרך ההמעטה, בת למשפחה במצב סוציו-אקונומי ירוד (במילה אחת: ענייה...) וילדים שבשם מוסד לימודי לא זכו במקומות הראשונים...

ר' שלמה לא קיפח את בנו בהשתתפות הוצאות נישואיו, למרות הכל, ונתן לו את מלוא חלקו, בדיוק כפי שעזר לכל אחיו ואחיותיו. אבל עננה קלה של שחור חצצה בין שמחה הבוגר למשפחתו. הוא התגורר בצפון ביישוב קטן ומשם מצא את דרכו כעבור שנים אחדות, יחד עם רעייתו, אבא לבן ובת, עוקר לארה"ב וקובע את מגוריו במרכז חרדי.

*

שמעתם על המושג יקיצה מאוחרת? ישנם עצים המתעוררים לחיים לאחר שכל מגדליהם כבר חשבו לעקור אותם. עצי פרי מזנים שונים מתחילים לפרוח ולהניב פרי - בזמן שחבריהם כבר עשו זאת לפני שנים. מעצור זמני חסם אותם ואף אגרונום לא יידע להסביר את פשר התופעה.

כי האדם עץ השדה...

שמחה פיירשטיין - השובב של ימי הילדות, הבחור המיואש והמתוסכל של ימי הבחרות, השתנה לגמרי לאחר החתונה. בבת אחת קלט שהפסיד את ימיו הטובים ביותר, אבל במקום להרים ידיים ולהתייאש, הוא החליט 'דווקא להיפך'. להשתפר ולבנות את עצמו מחדש, מן היסוד. אולי גם עכשיו היה זה טבעו המרדני.

הוא לקח את עצמו בידיים, למד את ענף הנדל"ן בצורה מקצועית והחל ממש מלמטה, תיווך דירות להשכרה; מחסן הראוי להפוך למשרד טוב; וכדומה. במקביל קבע עיתים לתורה בבית הכנסת הסמוך לביתו שבבורו פארק, וכאילו

מספורי המגיד

התהפך מן הקצה אל הקצה. לא ניתן היה להכיר בו אפילו שמץ של אותו פרא-אדם שידו בכל ויד כל בו. הוא היה אברך חסידי נעים הליכות, איש עסקים ההולך ומתפתח ממש מחודש לחודש. לאחר שנתיים מאז כניסתו לענף ה'רילסטייט' כבר קנה ומכר בתים שלמים, ומשכורתו השנתית המריאה לסכומים שבני משפחתו בארץ לא מרוויחים בעשרים שנה. להפתעתו הנעימה התברר לו כי גם זוגתו עוברת אותו מסע אישי מטלטל בדיוק כמוהו. היא נחשבה בילדותה ונעוריה כתלמידה מעוטת כישרונות, וכעת התברר לה עצמה כי טעתה. יש לה חוש בלתי רגיל בהבנת רגשות אנוש. בתוך שנה-שנתיים אנו מוצאים אותה כמטפלת רגשית מן השורה הראשונה, יועצת בבעיות שלמות הבית ובעלת הבנה חדה ועמוקה בתהליכים נפשיים סבוכים.

ילדיהם צנחו עליהם כמו מתנות משמים. כולם היו בטוחים שיהיו להם ילדים משולי-שוליים, והמציאות הייתה הפוכה בתכלית. בנם הבכור אורי היה ילד פלא ממש, מספר אחד בכיתה, ילד שנבחן בעל פה עשרות פרקי משניות בהבנה מלאה, אחותו בריינדי הקטנה ממנו בשנה נחשבת גם היא לתלמידה מצטיינת מן השורה הראשונה. גם אחיהם הפעוט פיווי פולט חידודי לשון ופיקחות ניכרת מבין ריסי עיניו. עדיו לגדולות.

מי היה מאמין?

*

רק עננה שחורה אחת רובצת על חייהם של בני הזוג המושלמים.

הקשר עם ההורים!

עם הוריו של שמחה, ליתר דיוק.

למרות כל ההבנה והאמפתיה שגילו הוריו של שמחה'לה הילד והנער, היו ביניהם גם רגעים קשים שבאו לאחר כמה ביטויים שפלט ר' שלמה בשעת כעס. למרבה הצער, כל משפט חריף שיצא מפיו נרשם בלב הרגיש של שמחה'לה כאש שחורה על גבי אש לבנה. הוא מיאן לסלוח לו. הם כבר לא החליפו מילה יותר משנתיים. עם אמא היו היחסים סבירים יותר, אבל גם כשדיבר איתה בטלפון היו אלה שיחות קצרצרות להפליא: שלום, מה נשמע, מה שלום המתוקים. נשיקות לקטנים וביי.

אף פעם אחת לא שאל אותה "מה שלום אבא". היא עשתה זאת בעצמה: אבא דורש בשלומך, אבא מרגיש טוב/לא מרגיש טוב.

הוא לא ענה.

מספורי המגיד

בעצמו לא ידע מדוע הוא כל כך כועס על אביו. הרי כיום כאבא לילדים יכול להבין ללבו. האם אתה היית שמח לשמוע ממנהל התלמוד תורה שהבן שלך הוא התלמיד הגרוע ביותר בכיתה? בחיידר כולו?

אבל רגש ה'ברוגז' שחש כלפיו, והטינה שנטר לו מאז המילים החרופות, לא התקהו כהוא-זה במרוצת השנים. נהפוך הוא. אביו נעשה לו לסמל ודוגמה כיצד לא צריך להתנהג. הוא סיגל לעצמו יחס אסרטיבי למחצה כלפי ילדיו. הבין אותם, הרעיף עליהם חיבה ואהבה בשפע, אבל גם ידע להיות קשוח כשצריך. 'אילו אבא לא היה כל כך רכרוכי כלפיי, אילו ידע להעמידני על מקומי, ולא רק לפלוט כלפיי מילים חדות מלובנות כסכינים לוהטות בעידנא דריתחא, הייתי נראה אחרת לגמרי'.

יום רדף יום, שבוע רדף שבוע, ולכאורה היו היחסים ביניהם עתידיים להישאר קרירים-מנותקים עד מאה ועשרים. אבל יש יד שמכוונת את הכל.

*

שמחה לא ישכח עד יומו האחרון את שיחת הטלפון עם אמא באותו ערב. הם ישבו ואכלו את ה'סאפער' (ארוחת ערב) במטבח הגדול. על השולחן היו מיטב המאכלים. ממרחים ומטבלים בשלל גוונים, ובחלל האוויר ריחף ריחם המשכר של קציצות בקר מתובלות מיטגנות על האש, מעדן מלכים של עקרת הבית. על השולחן עמדה קערת פורצלן מצוירת שענני אדים בקעו ממנה והביאו לכל חוטם באזור את ניחוחו הנפלא של מרק ירקות עשיר. הגדולים כבר סעדו את לבם במרק בתוספת קרוטונים פריכים שנאפו במטבל שום סודי שהפך ללהיט, גם הם מעשה ידיה להתפאר של האם הבשלנית.

הנייד שלו צלצל. זה היה המספר של אמא.

ראשו של שמחה עבד במהירות האור. השעה בארץ ישראל כעת היא שלוש בלילה. קרה משהו!

"הלו אמא, הכל בסדר?" שאל בחרדה.

כבר שנים לא דיבר אליה כך.

"מאיפה אתה יודע" היא הייתה נרעשת.

"יודע מה? מה קרה?" שאל ולבו החל הולם בפראות.

מספורי המגיד

"היססתי מאוד אם להתקשר אליך, אבל אתה לא תסלח לעצמך עד יומך האחרון אם לא תבוא להיפרד מאבא".

"מה?! צווחה איומה חתכה את חלל המטבח. אשתו וילדיו הביטו בו נפחדים. רבקה פרצה בבכי מר. "חודשיים אני מתאפקת לומר לך. אבא חולה אנוש. הוא קיבל את המחלה ומצבו הולך ומתדרדר".

"אני טס לישראל" ענה ספונטנית.

"המצב עוד לא קריטי", מיהרה לתקן את הרושם הקשה ולהפיג את הבהלה שזרעה ברגע הראשון, "יש לך זמן להתארגן. זה לא מהיום למחר".

"אוקי. אתארגן ואבוא לארץ. חשבתי לטוס עוד היום, אז זה יהיה מחר".

*

הוא השיג מהר מאוד כרטיס טיסה ללא הגבלת זמן חזור. באותו יום סגר קצוות של כמה עסקים בוערים. 'ניקה שולחן' במשרדו וארז מזוודה. לא ידע לכמה זמן הוא טס לארץ, ולכן לקח אתו כל מה שצריך לשהות ארוכה.

שתי יממות וחצי לאחר שיחת הטלפון עם אמא, עמדו רגליו בפתח חדרו של אבא בבית החולים.

*

הוא הכין את כל כוחות הנפש שלו לקראת המפגש הטעון, אבל כל מבצרי ההגנה שבנה סביבו וכל המילים שעמדו על קצה לשונו - נמוגו ברגע שראה את פניו החיוורות ולחיי השקועות של אבא. שוכב במיטה מוקף צינוריות ועמודי מתכת ושני מוניטורים צבעוניים מצפצפים למראשותיו.

אבא הביט בו בעיניים כואבות אבל מבטו היה מלא אהבה.

צרחה חדה בקעה מפיו "טאטע", כמו חזר בבת אחת לגיל חמש. הוא התקרב למיטה. עמד רגע בגרון מכעכע וניסה לומר משהו, אבל לא הצליח. עיניו ננעצו בעיניו של אבא והתחברו אל נשמתו בחיבור שלא היה להם מעולם.

גל אדיר של בכי גאה בו ללא התראה ופתאום פרץ בבכי נורא. "טאטע, תסלח לי על כל הצער שגרמתי לך. איזה שוטה הייתי, לא הבנתי שאתה רוצה רק את טובתי, אבא, סליחה, מחילה!!!". הוא קרס אל המיטה, מבקש להתקרב ככל היותר אל אבא.

ר' שלמה ביקש לומר משהו אבל קולו נשבר. עיניו זלגו דמעות רותחות. הוא פרש את שתי ידיו הצנומות וחיבק את בנו בכל כוחו.

מספורי המגיד

"מיין קינד", לחש בקול מרוסק. "מיין קינד".

שניהם בכו זה על צווארי זה בכי שנצטבר שנים ארוכות. בכי מטהר, מאחד נשמות של אבא ובן שתהום עמוקה הפרידה ביניהם.

לאחר שנרגעו שוחחו קצרות. אבא סיפר לו על מחלתו אבל לא הזכיר במילה את חומרת המצב. שמחה חשב שכנראה מסתירים ממנו את האמת. הוא מצדו נקט לשון ערומים והפריח אווירה ספוגת אופטימיות, ואבא קיבל הכל בשקיקה.

למחרת עסק רק בדבר אחד, שיחות עם עסקנים רפואיים וסידור פגישה בינו לבין הרופא הבכיר ביותר בארץ בתחום מחלתו של אביו.

הרופאים המטפלים בבית החולים הסכימו לתת לו את כל החומר הרפואי לצורת קבלת חוות דעת נוספת מרופא אחר, ועם כל הניירת ודיסק קטן הגיע למשרדו של פרופ' כצנלסון.

הפגישה הזאת הייתה יקרה מאוד. אבל שמחה הניח את הסכום העצום על השולחן. שום מחיר לא היה יקר בעיניו.

הרופא עיין במסמכים, בצילומים וסריקות הסי. טי. וה-אם, אר, איי. קרא את האבחנות הרפואיות וכל מה שכתבו אלו שאבחנו את המצב לפניו.

שמחה הביט בו במתח גואה. אמנם לא מפיהם אנו חיים, אבל רשות ניתנה לרופא לרפאות. מבטו החולמני חלף ברפרוף בין צג המחשב שעליו הוצגו תוצאות הבדיקות של אבא, לבין עשרות תעודות של בתי ספר לרפואה בהם למד הפרופ' כצנלסון את מקצוע הרפואה ומכתבי הוקרה של מטופלים שהחלימו. תמונות של ילדים מחייכים וצוחקים, כנראה הוא היה השליח הטוב לשלוח להם רפואה. תבליט ענק של גוף האדם על וורידיו ועצמותיו.

פרופ' כצנלסון שקע במחשבות לכמה רגעים.

"תראה" פתח בקול נמוך, "אומר לך משפט שנשמע בנאלי ונדוש להחריד, אבל הוא מגדיר את המצב בדיוקנות: יש לי שתי בשורות בשבילך. אחת רעה ואחת טובה, אפילו טובה מאוד. במילים אחרות: המצב קשה אבל לא נואש".

"כלומר?" עיניו של שמחה עפעפו במהירות וכל גופו רעד כעלה ברוח.

הרופא הצביע כלפי מעלה. "חיי אדם נמצאים רק בידי של הבורא, אבל אנחנו עושים מצדנו את מירב ההשתדלות, וזו עדיין פשוט מאוד לא נעשתה במקרה של אביר!".

חד וחלק.

מספורי המגיד

"מה הרופא רוצה לומר?" המילים יצאו מפיו מעוכות ושבורות מבין שיניו הנוקשות באימה.

"ישנן כמה סוגי תרופות יקרות-תופת, שאינן כלולות כמובן בסל התרופות, שאילו אביך יקבל אותן, ניתן בקלות להציל את חייו".

"המצב עוד הפיך?" שאל בתדהמה. "הבנתי מאמי שתהיה בריאה שהוא כבר במצב טרמינלי, סופני".

כצנלסון חיך חיך עגום. "זה מה שהיא חושבת. היא לא רופאה, או שהיא מכירה כנראה את מגבלות כוחה הפיננסי".

באמת כוחה הכלכלי מוגבל מאוד, הרהר שמחה בצער. רק אתמול סיפרה לו אמו שאביו נשאר ללא עבודה וגם היא כבר מזמן לא מנהלת בית ספר, אלא יועצת במשרה חלקית ובעלת הכנסה נמוכה מאוד. "מצבנו הכלכלי היה קשה גם ככה, והמחלה הביאה אותנו ממש לעברי פי פחת". הוא היה המום כאשר נחשפו בפניו סודות כבדי משקל שהוסתרו ממנו בגלל ה'ברוגז' הגדול. "אני אפרנס אתכם" אמר לאמו בהתרגשות. "אפקיד לכם כל חודש בבנק סכום מכובד שיאפשר לכם לחיות כמו בני אדם".

זה היה אתמול. וכעת גם הרופא שאינו יודע מאומה, דורך על אותה יבלת כואבת...

"אבל לי אין שום מגבלה!" צעק בהתרגשות. "אני מוכן לשלם כל מחיר ובלבד שאבא יחיה".

הרופא בחן אותו בעיניים מפוכחות. "אתה אדם עשיר?"

"לא מולטי מיליונר, אבל לא רחוק משם. יש לי, תודה לקל, הרבה יותר ממה שיש לבני משפחתי בארץ, פי מאה מהם, ואני גם יכול לגייס כספים אצל חבריי לעסקים בארה"ב".

"אוקי" אמר הרופא, "תן לי לשוחח עם הרופא המטפל של אביך ואסביר לו מה הוא צריך לעשות, אבל תדע שמדובר בתרופות יקרות מאוד. הוא צריך לקבל סדרה של שמונה זריקות שכל אחת מהן עולה מחיר אסטרונומי".

"אני מוכן", הניח את ידיו על השולחן בתנוחה מתריסה, כפי שהיה רגיל לעשות בנעוריו, מול המשגיח בישיבה...

הרופא כבר שלף את מכשיר הטלפון שלו מכיסו אבל עיניו עוד פנו אל שמחה. "רק דבר אחד: קח בחשבון את הסיכון המאוד אפשרי, יתכן שלמרות הכל,

מספורי המגיד

המחלה תתגבר. זה לא בידיים שלנו כפי שאמרתי לך מקודם. זה תלוי רק ברצונו של הבורא".

"על זה שנינו מסכימים" חייך שמחה. לראשונה מזה שלושה ימים זרח האור בעיניו.

*

בחסדי שמיים, המפנה לטובה היה חד ומהיר בצורה שאיש לא פילל. לאחר שלוש זריקות בלבד החל מצבו של ר' שלמה להשתפר פלאים. מעודדים מהתפנית המשיכו הרופאים בטיפול החדשני היקר, זריקה אחר זריקה. בתוספת כל האמצעים התומכים שניתנו מקודם, וכעת, חלה נסיגה במצבה של המחלה עד לבלי הכר.

שמחה חזר להיות שמחה'לה, בנם האהוב של אבא ואמא, ואח יקר לכל משפחתו. הוא לא מש ממיטתו של אבא בבית החולים עד שהשתחרר הביתה, צועד שוב על רגליו בכוחות מחודשים. גם בבית היה צמוד אל אבא ואמא ללא הרף. מבקש להשלים פער של שנים. בבת אחת הפך להיות כתר המשפחה, היהלום של הבית שנחשב בעבר לחתיכת זכוכית זולה. הבן הרשע מההגדה הפך להיות הבן החכם.

הבדיקות החוזרות של אבא כעבור חודשיים הוכיחו את מה שאמר פרופ' כצנלסון בפגישה במשרדו:

"ישנן כמה סוגי תרופות יקרות תופת, שאינן כלולות כמובן בסל התרופות, שאילו אביך יקבל אותן, עוד ניתן להציל את חייו".

זה קרה! ר' שלמה ניצל ממוות לחיים, כפשוטו. הוא החלים כליל מהמחלה הקשה וכעבור שלושה חודשים ערך את סעודת ההודיה בבית הכנסת השכונתי בנוכחות קהל רב וכל בני משפחתו. שמחה שכבר מזמן חזר לביתו בניו-יורק, הגיע כמובן שוב ארצה להשתתף במסיבה שהוא היה השושבין הראשי בה.

ר' שלמה "חתן השמחה" חזר למראהו הרגיל של ימי טרום המחלה. פניו שוב היו מלאות חיים. עיניו כבר לא היו שקועות ורוחו הייתה צוהלת. הוא קם לדבר בפני הקהל.

"אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה", פתח בדבריו של דוד המלך.

הוא ציטט מהמקורות על 'ארבעה חייבים להודות', ובהם חולה שנתרפא, לא חדל מלהודות לבוראו על שהעניק לו את חייו בחזרה לאחר שכבר נואש מהם.

מבטו המצועף בדמעות פנה אל הקהל:

מספורי המגיד

"אבל בראש ובראשונה עלי לומר לכם רבותי היקרים. דעו לכם שאי אפשר אף פעם לדעת מה העתיד מכין לנו. הנה בני יקירי ר' שמחה, שלולי הוא כבר הייתי שוכן עפר. כמה תודות אני חייב לו!"

הוא התכופף אל בנו ולחש לתוך אוזנו: "עליך כיוון דוד המלך כשאמר 'אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה', אתה מסכים אתי?"

"כן אבל אל תאמר את זה בקול" לחש שמחה בחיור, "אני לא מחפש כבוד וגם לא ביזיונות".

"אין בעיות".

"נדרי לה' אשלם" חזר ר' שלמה לדבר בקול בפני הקהל. "בימי מחלתי הקשים נדרתי בלבי כי אם ה' יתברך ישיב אותי לאיתני - אקדיש את שארית חיי ליעוץ להורים בתחום חינוך הילדים מתוך ניסיון עשיר שרכשתי בימי חיי. ובעזרת ה', החל מהשבוע הבא אפתח את משרדי שנרכש על ידי בני ר' שמחה שגם העניק לו את שמו "אמונה ושמחה", דהיינו, אם תאמינו בילדים שלכם תהיה לכם שמחה כל החיים".

קסם האפיקומן [מאוצרו של רבי יאיר וינשטוק שליט"א]

"חוטפין מצות בלילי פסחים בשביל התינוקות שלא יישנו" (פסחים דף ק"ט.ט.)

הגביעים על השולחן כבר לא נצצו כמו בתחילת הסדר. כתמי יין ופירורי מצות לרוב היו זרועים על הרצפה ועל המפה הצחורה. מפיות הנייר הססגוניות, מעוטרות באיורי מצה וארבע כוסות, הפכו לסמרטוטיות כשספגו לתוכן שיירי אוכל ושלוליות של מיץ ענבים שנשפך בכל פינה.

השולחן היה מוקף בבני המשפחה וגם בכמה אורחים. כשאנו אומרים "בני המשפחה" אנו מתכוונים לר' בן ציון ומלכה גוטלין מפתח תקוה ושמונת ילדיהם מלאי המרץ.

לפני שעתיים בלבד, הזכיר השולחן תמונות של ארמונות מלכים, נאנחה מלכה גוטלין בלבה. הכל נצץ והבריק וגביעי הבדולח החזירו את תאורת הנברשות בברק כוכבים. על הכנת השולחן, שולחן ליל הסדר המפואר, עמלה ושקדה מלכה עם שלוש בנותיה יומיים תמימים. הכל עמד בחשבון סימטרי. כל צלחת וכוס וסט

מספורי המגיד

הסכו"ם. המפיות קבלו צורת שושן ומזרקה לסירוגין. תחת כל גביע בדולח היתה שטוחה מפית מוזהבת. הבקבוקים עמדו במרכז השולחן כמו חיילים במסדר וקערת ליל הסדר עמדה בראש השולחן מוקפת הגדות של פסח מכל הסוגים והמינים. וכעת, לאחר הסעודה, מה נשאר מכל זה? כאילו סופת ציקלון שאבה אל לועה את השולחן על כל תכולתו וירקה הכל באנדרלמוסיה מוחלטת.

שיהיו בריאים, סקרה את שמונת צאצאיה בגאווה אימהית, מה אני רוצה, שישבו בשקט כמו בובות במוזיאון השעווה? הם פעלתניים ושמחים, ואני קצת יותר מדי פדנטית.

ר' בן ציון אכל בהיסח הדעת את הכפיות האחרונות של מקפא הדובדבנים החמצמץ-מתקתק כשעיניו סוקרות את פירושו של אחד המפרשים על ההגדה, כאשר לפתע נפל מבטו המודאג על השעון.

"אוי, כמעט חצות" נזעק בבהלה. "אנחנו נאחר את זמן האפיקומן. שאולי, מהר תביא מים אחרונים".

שאולי רץ אל הברז במהירות. חייבים להספיק את אכילת האפיקומן לפני חצות. ר' ישראל משה כהנא, שכן ערירי קשיש בשנות השבעים המאוחרות שלו שנותר גלמוד בשנה האחרונה לאחר שאשתו נפטרה, והוזמן אחר כבוד לעשות את הסדר בביתם של הגוטלינים, ציפה כדבר המובן מאליו לטקס שחרור בת הערובה, קרי מצת האפיקומן, ממחבואה תמורת הבטחות ופרסים ומתנות. עיניו פזלו במבט סלחני לעבר תולֵי, הלא הוא נפתלי בן השמונה, בן הזקונים של משפחת גוטלין, שישלוף את המצה ממקום המסתור שלה.

להפתעתו הרבה, תולֵי ישב באדישות מוחלטת ולא הראה שום סימני התרגשות. יתר על כן, בבית לא ניכרה תכונה כלשהי לקראת שחרור האפיקומן השבוי. ההמשך הסביר את התעלומה. ר' בן ציון שלף מתחת למפת ליל הסדר את השקית הצחורה המרוקמת באותיות זהב נוצצות "אפיקומן" והחל מחלק לכל אחד מן הנוכחים כזית מצה.

"מה, אף אחד לא גנב את האפיקומן?" תמהה האורחת הגב' קלרה מישקין, גם היא שכנה בודדה כבת שישים שהחיים לא היטיבו אותה ומעולם לא הקימה בית בישראל.

"כן, אצלנו לא גונבים את האפיקומן" נענה ר' בן ציון צוננות. "אנחנו לא מגדלים גנבים".

מספורי המגיד

"אוי, באמת" מחתה הגב' מישקין, "הרי אף אחד לא חושב שמדובר בגניבה. בסך הכל זהו מנהג חביב הנהוג ברוב בתי ישראל שהילדים 'גונבים' את האפיקומן כדי שישארו ערניים עד סוף הסדר".

"שמעתי שיש לזה סמך בדברי הגמרא, "חוטפין מצות בלילי הפסחים בשביל התינוקות שלא יישנו" מלמל ר' ישראל משה כהנא כמו לעצמו.

ר' בן ציון גוטלין שלמדן הוא, הביט בו בלגלוג. "אוי לאסמכתא כזו, הרי הכוונה היא שממהרים לאכול את המצה לפני שהקטנים יירדמו".

"אבל כל כלל ישראל נוהג כך", התערב אורח שלישי בויכוח.

ר' בן ציון הביט שוב בשעונו. הוא לא רצה להפוך את המעמד לסימפוזיון אודות מנהג ישראל נפוץ, ובודאי לא רצה להעכיר את האווירה החגיגית ולכן נזהר מגלישה לויכוח. רק פלט משפט קצר "הילדים שלי נשארים ערניים ב"ה עד 'חד גדיא' גם בלי המנהג המטופש הזה שאיני יודע מה מקורו".

הגב' מישקין השתתקה בתדהמה. מדי שנה היא מוזמנת בליל הסדר לבית כלשהו ומעולם לא ראתה בית שלא 'יגנבו' בו את האפיקומן. ומה פשר הביטויים המוקצנים של שכנה החביב ומאיר הפנים שלפתע נראה כאילו הר געש מבעבע בתוכו ומאיים להתפרץ.

לפי תגובתה של שכנתה, בעלת הבית מלכה גוטלין, ומבטיה המתרוצצים במבוכה, הבינה שדרכה על יבלת כואבת והחליטה לא לדבר עוד על הנושא. המשפחה אכלה את האפיקומן בדממה ומיד לאחריו ברכה ברכת המזון. השירים המסורתיים צלצלו ברמה עד לשעות הקטנות של הלילה...

*

"מנהג חביב" מלמל ר' בן ציון בינו לבין עצמו לאחר שעזבה גב' מישקין את הבית והעיף מבט זועף לעבר הדלת הנסגרת. מדי שנה צומח אורח חדש שאינו מבין את פשר התעקשותו התמוהה לא לאפשר לילדיו את מנהג סחיבת פיסת המצה, הטמנתה במקום סתר, וטקס ההבטחות הקבוע הרווח בכל תפוצות ישראל. מאופניים ועד לטיסה בשמי הארץ. מטיוול בחרמון ועד לשעון יוקרתי. מאלבום רבנים ועד לביקור בבית הכנסת החורבה וכן הלאה והלאה, איש לפי אופיו ואיש לפי יכולתו, בחינת אמור לי מה ילדך רוצה לאפיקומן ואומר לך מי הוא...

"מנהג חביב" שב ומלמל לעצמו כשהוא פותח את ההגדה ומחפש את שיר השירים, אותו נוהגים לומר בסיום הסדר.

מספורי המגיד

אותיות שיר השירים ריצדו מולו, הוא עוד זוכר כמו עכשיו את ליל הסדר ההוא, לפני כארבעים שנה... הכל כל כך חי ומוחשי, כאילו התרחשו הדברים הרגע...

*

ליל הסדר בביתה של משפחת גוטלין בשכונה העתיקה 'בתי ראנד' הירושלמית לא נראה אפילו כבבואה חיוורת של הסדר העתידי אצל בנה בעוד ארבע עשרות שנים. אפילו עשרה אחוז מן הפאר וההדר הפתח תקוואי של שלהי שנות התש"ס לא היו באותו סדר בבתי ראנד. על השולחן היו צלחות חרסינה פשוטות ובקבוקי היין היו מתוצרת יקב מקומי חסר יומרות. יין מתוק וזול. קערת ליל הסדר היתה עתיקת יומין מירושלם דורות והיתה יצוקה מסגסוגת של נחושת אבץ ובדיל. מעל הראשים האירו באור צהוב ארבע נורות 'אגס' מיושנות שנקנו היום במיוחד לכבוד הסדר ונתקעו בחופזה בנברשת השחמחמה כדי שאורה הלבן של שפופרת הפלורוסנט המזמזמת מעל המשקוף לא יהיה בן יחיד בליל הסדר.

בנצי היה גאה ומאושר כפי שכבר לא היה זמן רב. אשתקד הערים עליו אחיו הגדול יחיאל מיכל, וסילק את מצת האפיקומן בזריזות באותו רגע שאבא קם ליטול את ידיו לסעודה. הלילה עלה בידו לגבור על אחיו, לסלק במהירות מטאורית את האפיקומן ולהימלט אתו חיש מהשולחן.

הדגים והמרק הזהוב, ה'כרמזלאך' והעוף נאכלו וה"קומפוט" המסורתי של אמא, על טהרת התפוחים המבושלים במעט לימון והרבה סוכר, הגיע גם הוא. מים אחרונים כבר חיכו במטבח על השיש בכוס זכוכית ישנה חרוצה בקווים מאונכים.

"איפה האפיקומן" השים עצמו ר' שמואל גוטלין כאילו הוא מחפש את המצה בשקית. זה המשחק המקודש מדורי דורות ואוי לאב שיפר את כללי המשחק. בנצי בן השמונה הגיע ונעמד מול אביו בחיוך מלא שמחה. "האפיקומן אצלי".

"אוי, אוי, אוי" טפח ר' שמואל על ראשו בשתי ידיו. "שודדים עליך ישראל! שדדו לי את המצה! אמור לי בטובך יינגלע, מה תרצה תמורת האפיקומן?"

לבנצי לא היו השגות גדולות. "אני רוצה סט ג' כרכים משניות מנוקדות".

"זה יקר מאד" החל ר' שמואל מתמקח עם הילד כמיטב המסורת. "אולי תסתפק בחומש שמות?"

"לא", התעקש הילד, מגובה ע"י אמו הקורצת לאביו בסתר, "רק משניות. כל הסט".

מספורי המגיד

ועדה, ואת כתם העלבון הצורב של האפיקומן הרטוב ודוד המים הפסחיים שנפסלו לשימוש לא מחקו השנים שחלפו. אין לי צורך במנהג הבל זה. אולי אם מישהו יצליח להוכיח לי שדבר אחד טוב יוצא ממנהג נפסד זה, אשנה את דעתי. אה, שטותים, זה לא יקרה לעולם"...

שפתיו נעו ומלמלו חרש את פסוקי שיר השירים. "לסוסתי ברכבי פרעה דימיתך רעייתי... נאוו לחייך בתורים".

*

שנה אחרי כן...

השולחן היה ערוך שוב בכלים היפים ביותר. כלי הכסף והזהב, כוסות הזכוכית היקרות נצצו כיהלומים והיין בבקבוק הקריסטל בהק מול האור ההלוגני המבריק. סביב השולחן ישבו שוב בני משפחת גוטלין, עם האורחים הקבועים ועוד שניים חדשים. חילונים שהתקשרו בערב החג על פי הפניה של מכר, ושאלו אם יוכלו לבוא לסדר כדי להכיר מקרוב את ההווי של משפחה חרדית בליל הסדר.

ההגדה נאמרה בנעימה חגיגית, מתובלת בשלל דברי תורה מענינא דיומא, זמן נטילת ידיים הגיע ור' בן ציון הכריז בקול. "אצלנו לא גונבים את האפיקומן. אין יוצאים מן הכלל". הכרזה זו - חשב לאור לקחי השנים הקודמות - תשים קץ לאווירת הציפיה לשחרור האפיקומן השבוי ולכל החגיגה המטופשת סביבו ותמנע שאלות מיותרות.

הוא ראה מזוית העין את הגבות המורמות של כל האורחים למשמע ההכרזה התימהונית משהו ואת משיכות הכתף, אבל לא התפעל משום תגובה. הוא עקבי בהחלטתו כמו עמוד ברזל.

אבל את קריצת העין של אורן לא ראה.

אורן היה אחד משני האורחים החדשים שהגיעו הלילה. אדם מלא שמחת חיים והומור מדבק וסוחף שהצחיק את היושבים סביבו פעם אחר פעם. כששמע את ר' בן ציון קרץ לתוליו בן התשע כאומר, "אל תדאג, אני כבר אסדר אותו".

תולי לא הגיב. נושא האפיקומן היה טאבו שלא מדברים עליו. אבל עיניו נקרעו לרווחה כעבור דקה כאשר ר' בן ציון קם מהשולחן ליטול את ידיו וידיו של אורן נעו

מספורי המגיד

בזריזות של קוסמים לעבר שקית המצות. היה נדמה לו שראה משהו בצורת חצי מצה בידיו של אורן, אבל זה היה כל כך מהר שהוא חשב שטעה.

הסעודה חלפה בנעימים וכעת הגיע זמן אפיקומן.

הכל ישבו אדישים וחיכו בשלווה להוצאת המצה ממקומה. רק תולי הרגיש שלבו הולם קצת מהר מהרגיל.

ידו של ר' בן ציון משמשה בתוך השקית ונתקלה בחלל ריק. תחילה חשב שהוא מדמיין. אח"כ אדמו פניו מעט והוא שאל בקול קר:

"מישהו התחכם הלילה? למה אני לא מוצא את האפיקומן?"

כולם שתקו בהלם. גניבת האפיקומן בבית משפחת גוטלין היה לאו חמור כמו אחד מעשרת הדברות, כאילו הדיבר "לא תגנוב" אכן מתייחס אל גניבת האפיקומן.

"אני שואל שוב, האם מישהו נגע באפיקומן?" חזר ר' בן ציון והפעם החל הכעס מחלחל לקולו.

"הוקוס פוקוס" הכריז אורן בפאתוס. "האם מישהו נגע באפיקומן? אולי!"

ידיו נעו במהירות שדונית והזיזו את המפית הסמוכה לצלחתו ופתאום צמחה לה מצת האפיקומן האבודה בין אצבעותיו. הוא הצמיד את כף ידו השמאלית לפיו כמין רמקול:

"השבת אבידה" קולו היה צפצפני כקולו של ילד קטן. "מישהו איבד מצה?"

הוא העווה את פניו בשלל הבעות והכל צחקו עד שדמעו. רק ר' בן ציון אפילו לא חייך. הוא רתח מזעם אבל לא רצה לקלקל את אווירת החג. "אני לא מבין, הרי הכרזתי שלא נוגעים באפיקומן אצלנו בבית" פנה אל אורן בתרעומת מודגשת.

"מה אתה אומר?" כעת חיקה אורן בהצלחה יתירה את קולו של שמעון פרס עם הניגון האופייני לו, "ואני חשבתי שאתה אומייר שפִּיין צריך לגנוב את האפיקומן".

"לא", חזר ר' בן ציון בקול צונן כקרח, "אדוני הנשיא, נא להחזיר לי את המצה, אבל מהר".

"ומה תתן לי?" נשמע קולה של ילדונת בת ארבע, משכנע ואותנטי עד שהכל הביטו לכל עבר לראות איפה יושבת הילדה.

אבל הקול בקע כמובן מגרונו של אורן, הבדרן ואלוף החיקויים.

"סוכריה, ילדתי היקרה" החל האב הקשוח מפשר מעט.

מספורי המגיד

"אני רוצה משהו אחר אבל אומר לך אותו עוד מעט באוזן כשאישי לא ישמע" הרצין אורן מעט.

הוא קם ממקומו, התקרב אל ראש השולחן ובידיו המצה.

ר' בן ציון כמעט התעלף מתדהמה כאשר ראה איך האפיקומן נגוז ונעלם מבין אצבעותיו הפרושות של אורן, הוא חישב להתעלף שבעתיים כשהמצה האבודה התגלתה בתוך השקית, במקומה הראשון.

"תגיד לי, אתה קוסם?" שאל בחיוך רחב. "תיכף תשלוף לנו יונה מהכובע שאין לך".

אורן קד קידה מלאה. "נעים להכיר: אורן דוידוף. קוסם במקצועי וליצן רפואי בשעות הפנאי. כן, זריזות הידיים ואחיזת העינים היא ההתמחות שלי מגיל שמונה".

"מגיל שמונה?" הצטעק ר' בן ציון. לנגד עיניו צפה דמותו של ילד אחר בן 8, ילד כבד תנועה ומסורבל שמחביא בחופזה את המצה בתוך דוד מלא מים...

"אכן" אורן חזר למקומו. "בגיל שמונה החלטתי לסלק את האפיקומן בצורה מקצועית מאבי המנוח ולשם כך הלכתי לקוסם ידוע בתל אביב ללמוד ממנו כמה פטנטים של זריזות ידיים. לאט לאט רכשתי את רזי הקוסמות למיניהם. מה השעה, אדוני היקר?"

"מה?" התבלבל ר' בן ציון מהמפנה הבלתי צפוי, העיף מבט אל פרק ידו השמאלית וצעק בבהלה "איפה השעון שלי?"

כל המשפחה השתוללה מצחוק למראה השעון התנדנד על מזלג בין ידיו של אורן. "טייק איט איזי, קח את החיים בקלות, אדוני היושב ראש" חייך אורן. "אל תהיה כזה חמוץ. עד כמה שהבנתי, חמוץ וחומץ זה לא עסק טוב בפסח".

"תראה, בבית שלנו יש עקרונות", ניסה ר' בן ציון להציל את שאריות כבודו "ואם לא אכפת לך, תחזיר לי את השעון בבקשה".

אורן החזיר את השעון לראש המשפחה בעוד תרגיל קוסמות מבריק וכשעמד לידו אמר בהתרגשות קלה.

"אני לא מבין, תמיד לימדו אותי שהדתיים שומרים כל מנהג והנה אני מגיע לבית שהמנהג המקובל על כל החוגים פסול כאן. דע לך אדוני היושב ראש, שבזכות מנהג האפיקומן הגעתי למה שאני היום. אני מטייל בבתי חולים ממחלקה

מספורי המגיד

למחלקה, מצחיק ילדים חולי סרטן ומעלה חיוך על לחייהם החוורות. בזכות תעלולי הקסמים שלי, עינים כבויות של חולים נדלקות בזיק חיים ותקוה. ובכלל, הרי מה כל היופי של עם ישראל? המנהגים הקדושים שעוברים מדור לדור. מאיזה בית אתה חושב שאני מגיע, אדוני היקר, מבית דתי כמוך? אני מגיע מבית רחוק מאד מתורה ומצוות, ורק בזכות מנהג כמו גניבת האפיקומן ומנהגים יפים נוספים, אני יושב כאן בביתך ואוכל מצה, ולא נמצא כעת במסעדה ביפו ומנגב פיתה בחומוס. אם יש חוט דקיק שקושר ביני לבין יהדותי הנשכחת והרגש הדתי הפועם בלבי הוא דווקא מנהג כמו האפיקומן".

גברת גוטלין מחתה דמעה סוררת מעינה ודימתה לראות ברק חשוד גם בעיניו של בעלה. היא הכירה את סיפור הטראומה שעבר בילדותו והחליטה מן הרגע הראשון לא לקדש מלחמה בפצע הישן שותת הדם בלבו. ר' בן ציון העיף מבט לעבר שעונו שנח עתה ליד גביע היין שלו. "הו, כבר מאוחר. סוף זמן אפיקומן בעוד שלוש דקות".

*

שנה אחר כך...

ביתה של משפחת גוטלין בפתח תקוה עמוס כרגיל אורחים לעייפה. השולחן ערוך ומפואר כפי שלא היה מפואר ומקושט מעולם. אווירת התרגשות ועליצות ממלאה את הטרקלין הגדול כאשר הכל תופסים את מקומותיהם ליד גביעי הקריסטל המבהיקים ובקבוקי היין המשובח. ריח של מצות טריות מתפשט באויר, מדגדג את הנחיריים ומשרה אוירה פסחית בכל חדרי הלב והנפש.

אחד האורחים, לבוש כיפת קטיפה שחורה גדולה, ממשש את המקטורן המחויט שלו ועינו קורצת לתולי בן העשר. "הלילה נעשה את זה" הוא לוחש לו לחישה רועמת המעלה חיוכים על פני כולם.

"אפשר לדעת מה אתה זומם, אדון אורן?" פונה ר' בן ציון בחיוך עולץ אל הקוסם, "אני מקוה שאתה לא מתכנן פה את שדידת האפיקומן. כי אני לא מרשה".

קולו גווע באמצע המשפט מול המצה הצצה בידו של אורן בלהטוט זריז המותיר את כולם פעורי פה.

"למה בעצם לא" לואט אורן, "אם בזכות האפיקומן של שנה שעברה זכיתי ללמוד אתך שנה שלמה שיעור תורה פעמיים בשבוע, תן לי סיבה טובה אחת למה לא

